

FRANCESC MELCION

Jaimes, la irreductible personalitat del llibre

La històrica llibreria barcelonina celebra els setanta-cinc anys d'història i es consolida en el seu nou emplaçament, al carrer València

◆◆◆◆◆ Toni Vall

Al passeig de Gràcia entre València i Aragó, baixant a l'esquerra. Davant del cine Publi. A mig camí entre la Pedrera i l'Illa de la Discòrdia. I els últims temps, a las, al costat de la Casa del Llibre. Hi havia moltes maneres, totes elles eloqüents, de referir-se a la ubicació privilegiada de la llibreria Jaimes, a passeig de Gràcia 64. Allà es va mantenir un total de seixanta-dos anys (abans, deu a Diagonal, entre Girona i Bailèn) i enguany en fa tres que, a causa de l'augment exponencial del preu del lloguer del local, es va desplaçar a la seva nova casa, a València 318. Sumant tots els anys, el resultat és setanta-cinc, i han decidit fer una celebració sonada.

El seu cim ha sigut aquesta setmana, amb la visita de Bernard Pivot, referent inexcusable del periodisme cultural francès i acumulador d'ingent saber literari. "Sou els encarregats de rascar el cap de la gent per sacsejar-los les neurones", els va dir Pivot per referir-se a la feina de prescriptors i agitadors culturals que tenen els llibreters, baula imprescindible del cycle preciós de la lectura, la generació de pensa-

ment, la transmissió de coneixement a través dels llibres.

Visito la Jaimes passada la voràgine dels últims dies i parlo amb la Montse Porta. El seu avi, Jaume Arnau, va obrir la llibreria el 1941 i li va posar Jaimes perquè no li van permetre batejar-la amb el seu nom ni en català ni en anglès. Enmig del desolador panorama que suposa el progressiu tancament de comerços històrics de la ciutat, ja sigui per esgotament generacional o per l'augment desproporcionat del lloguer, la resistència de Jaimes és una notícia fantàstica. "Quan vull comprar un pollastre bo vaig al mercat i no al súper. El pa m'agrada que sigui gustós, per això el compro al forn i no a la gran superfície", explica Porta per il·lustrar el paisatge que regna avui dia en l'àmbit del comerç literari independent, o potser convindria més generalitzar-ho a tot el comerç independent.

Militància literal

El concepte de *militància* ja no és una metàfora exagerada sinó que ha esdevingut actitud literal. "Quan va obrir la Casa del Llibre al costat nostre ens donaven per morts i vam

resistir", afegeix. Ho han pogut fer perquè s'han sabut adaptar als nous temps, a la venda per internet i, sobretot, al manteniment i potenciació dels seus fets diferencials: el llibre infantil i l'edició en francès, que són al seu ADN des del seu naixement. De fet, el fundador va tenir la bona vista d'estreñer els vincles amb el Liceu Francès, vincles que duren fins avui, en què la venda per internet permet als alumnes de l'escola encarregar a Jaimes els llibres de text necessaris. "És un diàleg d'anada i tornada entre França i Catalunya el que sempre ha caracteritzat la llibreria", precisa Porta. I aquesta essència es fa corpòria enguany en el cycle de diàlegs entre autors catalans i francesos. Ja se n'ha fet un –entre Milena Busquets i Delphine de Vigan–, i aviat n'arribaran quatre més: Gemma Lienas - Laurent Gounelle, Víctor del Àrbol - Bernard Minier, Jaume Cabré - Mathias Énard i Lluís Llach - Lydie Salvayre.

Encara hi ha gent que es pensa que només tenen llibres en francès i que encara són al passeig de Gràcia, comenta la propietària. En aquest sentit, reconeix que el tràs-

llat va ser dur –"Per allà es passejava, aquí s'hi ha de venir expressament"– i que han hagut de fer un esforç de reinvençió notable. Però estan satisfets amb el balanç, ja que han redoblat els esforços en l'organització d'actes culturals, presentacions de llibres, clubs de lectura i concerts poètics. Durant l'any passat van acollir més de dues-centes activitats. I també es reserven un espai per a l'art. Fins al 1985 van tenir una galeria d'exposicions molt activa però van haver de tancar-la per falta d'espai. Ara ho recuperen. Han fet una exposició dedicada a Jaume Perich i en preparen una de Cesc, figura rellevant de la seva història, autor dels dibuixos que han acompanyat l'imaginari corporatiu de la llibreria al llarg dels anys.

Llibreters que no es rendeixen

Passejar per davant les lleixes –reciclades de la mítica Catalònia, que va haver de tancar ja fa uns anys– i taulells –mòbils i fets a mida– de Jaimes és contemplar tota mena de llibres. No només francesos i infantils, esclar, també s'hi poden trobar les novetats més recents: "Necessitem vendre llibres de gran consum per poder mantenir el fons de llibres difícils de trobar, que són part indissociable de la nostra personalitat".

La bonica figura del llibreter ha de continuar dempeus, irreductible, per ajudar el lector a triar i seleccionar entre l'allau de llibres que actualment, malgrat les crisis i les prediccions apocalíptiques, es continuen editant. Fa pocs dies un client habitual va comprar un llibre i va demanar que l'hi emboliquessin per a regal. Se'l regalava a ell mateix però no per celebrar el seu aniversari sinó el de la llibreria. Li feia il·lusió i volia celebrar-lo. Doncs això, per molts anys. ◆◆

EN L'ADN DE JAIMES HI HA EL LLIBRE INFANTIL I L'EDICIÓ EN FRANCÈS, DOS ELEMENTS QUE CONTINUEN POTENCIANT